

Skriftlige indlæg fra Det Økonomiske Råds medlemmer

På de følgende sider er gengivet skriftlige indlæg fra medlemmer af Det Økonomiske Råd. Følgende medlemmer har ønsket at give skriftlige bidrag:

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Finansministeriet
Danmarks Nationalbank
Dansk Arbejdsgiverforening
Landsorganisationen i Danmark
Dansk Metal
Dansk Industri
Håndværksrådet
Landbrugsraadet
Erhvervsorganisationen HTSI
Dansk Handel & Service
Finansrådet
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Formandskabet tegner et billede af dansk økonomi på toppen af en højkonjunktur. Fremadrettet er der udsigt til lavere vækst, end vi har oplevet de sidste år. Formandskabet forventer en blød landing for dansk økonomi, hvilket er godt i tråd med Økonomi- og Erhvervsministeriets vurdering.

Alle centrale nøgletal for dansk økonomi er stærke i disse år. Det gælder også betalingsbalancen. I den forbindelse noteres det, at de pessimistiske udsigter for de næste års udvikling på betalingsbalancen, som formandskabet præsenterede i foråret, nu er modereret betydeligt. Der ventes nu betydelig større indtjening på tjenestehandel og fortsat pæne overskud.

Økonomi- og Erhvervsministeriet deler formandskabets vurdering af, at konjunktursituationen maner til en forsigtig linje i finanspolitikken, men finder dog, at formandskabet i sin rapport overvurderer størrelsen af finanspolitikkenes aktivitetspåvirkning næste år. De budgetterede anlægsudgifter i stat og kommuner er endog ganske stramme i 2007, og formandskabet synes ikke at tage højde for denne opstramning på anlægssiden.

Formandskabet foreslår en provenuneutral skatteomlægning, hvor skatten på boliger sættes op og skatten på arbejde sættes ned. Som bekendt er en forøgelse af boligbeskatningen ikke foreneligt med skattestoppet, og man skal i øvrigt være forsigtig i den aktuelle situation på boligmarkedet med stigende priser. En blød landing på boligmarkedet er vigtigt for at sikre en blød landing i den samlede økonomi.

Samtidigt giver formandskabets analyse af indkomstskatter et bidrag til den aktuelle debat om effekter af indkomstskattelettelser. Ifølge formandskabets beregninger, vil en lettelse i indkomstskatten være stort set neutral i forhold til presset på arbejdsmarkedet også på det ganske korte sigt, jf. boks I.12. Det er en noget stærkere effekt for arbejdsudbuddet, end den Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Finansministeriet hidtil har fundet belæg for.

Økonomi- og Erhvervsministeriet noterer med tilfredshed, at formandskabet vurderer, at der med velfærdsforliget er taget et stort skridt i retning af at sikre finanspolitisk holdbarhed. Indekseringsprincippet er afgørende for at skabe større holdbarhed, når befolkningen aldres. Efter Økonomi- og Erhvervsministeriets opfattelse er formandskabet dog lidt for pessimistisk i sin vurdering af den nuværende finanspolitik holdbarhed. Det skyldes blandt andet formandskabets forudsætninger om, at sundhedstilstanden for den ældre del af befolkningen ikke forbedres i takt med stigende levealder.

I lyset af diskussionen ved forårets rådsmøde er det glædeligt, at formandskabet anerkender søfarterhvervets store betydning for betalingsbalancen. Skulle rederierne flytte hovedsæderne ud af Danmark, vil vi miste et internationalt væksterhverv med mange højt kvalificerede og specialiserede medarbejdere, som oppebærer en løn, der er markant over gennemsnittet i andre danske erhverv. Det er en tvivlsom forudsætning, at alle ansatte i de landbaserede aktiviteter kan få en tilsvarende høj løn i andre danske erhverv.

Fattigdom i Danmark

Formandskabet har lavet en interessant analyse af den økonomiske fattigdom i Danmark. Analysen er et godt bidrag til debatten om indkomstforhold i Danmark.

Formandskabets analyse viser, at udbredelsen af fattigdom er beskeden i Danmark, også sammenlignet med andre lande.

Økonomi- og Erhvervsministeriet noterer, at arbejdsmarkedstilknytning næsten er en garanti mod fattigdom. Meget få fuldtidsbeskæftigede kan betegnes som fattige. Det er også bemærkelsesværdigt, at næsten ingen pensionister kan betegnes som fattige. Det bekræfter, at det danske pensionssystem i høj grad er i stand til at sikre de ældres indkomstforhold. Der er en betydelig mobilitet ud af fattigdom, hvilket blandt andet hænger sammen med, at en del unge har været registreret som fattige, inden de påbegynder en uddannelse.

I kapitlet stilles spørgsmålstejn ved, om kontanthjælpsloftet og introduktionsydelsen til flygtninge har positiv effekt på beskæftigelsen. Formandskabet anbefaler, at introduktionsydelsen erstattes af almindelig kontanthjælp.

Begge disse instrumenter skal sikre, at der er en økonomisk gevinst ved at arbejde, men det kan være vanskeligt at måle effekterne af instrumenterne. Der er dog tegn på, at nyankomne flygtninge i dag opnår en højere beskæftigelse end for få år siden, ligesom Beskæftigelsesministeriets kulegravning af kontanthjælpsområdet tyder på en vis positiv beskæftigelseeffekt af loftet. Økonomi- og Erhvervsministeriet finder derfor, at instrumenterne skal gives mere tid til at virke, inden der drages alt for håndfaste konklusioner.

Finansministeriet

Konjunkturvurderingen og finanspolitikken

Formandskabet forventer en ”blød landing”, hvor den kraftige vækst i efterspørgslen gradvist aftager frem mod 2008. Der er lav ledighed og pæne overskud

på de offentlige finanser og betalingsbalancen i hele forløbet. De finanspolitiske mål vedrørende gæld og overskud frem mod 2010 ser ud til at blive indfriet i vurderingen.

Den aktuelle situation med lav ledighed indebærer markante velfærdsgevinster bl.a. i form af højere indkomster og forbedrede jobmuligheder for nye grupper. Samtidig er der, som anført i rapporten, en risiko for en uholdbar lønreaktion, selv om arbejdsmarkedets strukturer er forbedret, og globaliseringen virker disciplinerende på løndannelsen. Det er ikke mindst vigtigt, at inflationsforventningerne er sikkert forankret i kraft af pengepolitikken.

Formandskabet anbefaler en finanspolitisk stramning, hvilket bl.a. beror på, at finanspolitikken skønnes at have en aktivitetsvirkning på 0,4 pct. af BNP i 2007. Finansministeriets vurdering er, at den planlagte finanspolitik har en neutral aktivitetsvirkning målt ved finanseffekten i 2007.

Finansministeriets skøn bygger primært på de offentlige budgetter for 2006, finanslovsaftalerne for 2007 og de vedtagne budgetter for kommuner og regioner for 2007. Budgetterne viser et ret stort fald i de kommunale investeringer fra 2006 til 2007. Disse oplysninger vurderes at udgøre det mest solide udgangspunkt for skøn for de offentlige investeringer både for 2006 og 2007, indtil der foreligger regnskabstal for hele 2006. Formandskabets vurdering tager blandt andet afsæt i oplysningerne om offentlige investeringer i det kvartalsvise nationalregnskab, som efter Finansministeriets opfattelse har et mindre informationsindhold.

Forskellen i vurderingen af finanseffekten afspejler tilsyneladende også, at aktivitetsvirkningerne af nominalprincippet i skattestoppet er noget større i det model- og metodegrundlag, som anvendes af Formandskabet.

Formandskabet nævner, at en skatteomlægning fra indkomstskat til forøget boligbeskatning kan dæmpe presset på arbejdsmarkedet. Det skyldes navnlig den forudsatte effekt på boligpriserne og mulige arbejdsudbudsvirkninger, som er forbundet med usikkerhed både hvad angår timing og størrelse. Der er ikke indregnet en mulig negativ effekt på arbejdsudbuddet af forøget boligbeskatning.

I den aktuelle situation, hvor dele af boligmarkedet er præget af usikkerhed, kan en så markant forøgelse af boligbeskatningen, som den foreslåede, stimulere u hensigtsmæssige forventninger om kraftige prisfald. Som nævnt i rapporten strider omlægningen direkte imod regeringens skattestop.

Omsættelige udgiftsrettigheder

Formandskabet foreslår i rapporten at styre de kommunale udgifter med udgangspunkt i omsættelige kommunale udgiftsrettigheder.

Forslaget må fortolkes sådan, at det samlede udgiftsniveau inklusive realvækst, DUT-kompensation og andre reguleringer allerede ved aftaleindgåelsen i juni skal fordeles mellem kommunerne. For flere af de nævnte poster vil en kommunevis fordeling være problematisk som følge af manglende information og i sidste ende gøre det vanskeligt at nå frem til en aftale om en samlet udgiftsramme. Systemet vil desuden give en tilskyndelse til at budgettere for højt.

Selv hvis systemet lod sig gennemføre i praksis, vil det – som anført i rapporten – ikke udelukke, at der konstateres aftalebrud, når regnskaberne foreligger næsten to år efter aftaleindgåelsen, og det vil så være nødvendigt at gennemføre sanktioner over for kommuner, der har overskredet deres udgiftsrettighed. Skønt en sådan regel kan have en tilskyndelseeffekt, kan den vise sig vanskelig at håndhæve.

Tanken om at bruge økonomiske tilskyndelser for kommunerne til at overholde indgåede aftaler er velkendt og bruges også i praksis. Det seneste eksempel er lovgivningen om, at en samlet afvigelse mellem realiserede og budgetterede serviceudgifter i kommunerne i 2006 vil blive reguleret i kommunernes bloktilskud for 2007.

Velfærdsaftalen

Det kunne have været nævnt i sammenfatningen, at den viste holdbarhedsberegning bl.a. hviler på et nyt befolkningsgrundlag, som indebærer en markant større finanspolitisk udfordring end tidligere opgørelser (herunder fra Velfærdskommissionen og DØR selv).

Det angives i sammenfatningen, at velfærdsreformens umiddelbare horisont rækker til 2025, selv om kernen i aftalen er et princip om indeksering af aldersgrænserne for pension mv. i takt med levetiden, som netop virker fra 2025. Sammenfatningen nævner ikke, at reformen væsentligt øger de offentlige financers robusthed overfor stigende levetid, og at der er stor usikkerhed om udviklingen heri.

Endelig kunne det være bemærket, at reformen som udgangspunkt sikrer et pensionssystem, som er robust overfor aldring og længere levetid. Velfærdsaftalen indebærer således, at beskæftigelsen fastholdes nogenlunde konstant som andel af befolkningen frem mod 2040 (på trods af den kraftigere stigning i levetiden) i stedet for at falde med i underkanten af 200.000 personer.

Det er fortsat en central udfordring at sikre finansiering af den mulige vækst i efterspørgslen efter sundheds- og plejeydelser som følge af flere ældre mv. og der kunne være redegjort for, at beregningerne er meget afhængige af forudsætningerne herom. Velfærdsaftalen bidrager til at finansiere disse merudgifter, og der er samtidig afsat penge til uddannelse og forskning, hvilket Formandskabet tidligere har anbefalet.

Finansministeriets seneste langsigtede fremskrivning, som bl.a. indregner virkningerne af Velfærdsaftalen og det nye befolkningsgrundlag, peger på, at finanspolitikken i store træk opfylder kravet om holdbare offentlige finanser, *jf. Danmarks Konvergensprogram 2006*.

Mellemløbet økonomisk-politisk fremskrivning

Formandskabet angiver en mulig retning i arbejdet med en ny finanspolitisk plan. Det anbefales bl.a. at sigte efter (mindst) balance på den strukturelle offentlige saldo frem mod 2020 eller 2025, bl.a. ud fra den betragtning, at balance på det offentlige budget skulle være ”generationelt balanceret”.

Hertil kan – principielt – anføres, at der undervejs bl.a. kan være midlertidige ændringer i andelen af ældre, som i et generationelt balanceret forløb kunne tænkes finansieret af midlertidige underskud. Desuden sker der en offentlig formueopbygning i form af udskudte skatter i pensionskasserne, og der er derfor ikke nødvendigvis en enkel sammenhæng mellem balance på de offentlige finanser og generationel balance.

Formandskabet foreslår at opstille mål for det nominelle offentlige forbrug i pct. af BNP i løbende priser. I givet fald må renses for konjunkturbevægelser i BNP i forbindelse med vurdering af målopfyldelsen.

Desuden kommer man ikke uden om i planlægningsfasen at fastholde fokus på realvækst, der jo er målet for, hvor meget aktiviteten ressourcemæssigt forøges på de forskellige områder fra det ene år til det næste. Det er det naturlige udgangspunkt i prioriteringsdrøftelser. Sondringen mellem realvækst og et ”...*mål for udviklingen i den offentlige beskæftigelse og det offentlige træk på privat beskæftigelse gennem køb af varer og tjenesteydelser*”, som anbefales i rapporten, er i den forbindelse ikke helt klar.

I Finansministeriets mellemløbet fremskrivninger tages selvsagt hensyn til, at det er den nominelle forbrugsvækst ift. skattegrundlaget, der har betydning for finanspolitikens holdbarhed, og de kortsigtede realvækstmål tager netop udgangspunkt heri. Samtidig er det centralt, at der i den løbende opfølgning fokuseres på den nominelle forbrugsudvikling i forhold til BNP eller andre mål for skat-

tegrundlaget. Der er derfor betydeligt fokus fx på budgetoverholdelse, som netop vedrører de nominelle udgifter.

Det er næppe muligt eller hensigtsmæssigt at styre finanspolitikken på kort sigt med udgangspunkt i konkrete mål for den offentlige beskæftigelse. Anvendelsen af ressourcerne på henholdsvis offentligt ansatte og køb af varer og tjenester besluttet i vidt omfang decentralt, hvor kendskabet til behov og muligheder er størst. Dvs. i kommunerne og i de enkelte ministerier og styrelser mv. Omvendt er det selvsagt centralt at følge beskæftigelsesudviklingen på det offentlige område.

Fattigdom i Danmark

Formandskabet har udarbejdet et interessant kapitel med flere nye analyser. Grundlæggende er beregningsprincipperne på linje med Finansministeriets.

Som udgangspunkt skal kapitlets kvantitative mål ses som såkaldte ”risk of poverty”-indikatorer ud fra den præmis, at personer, der har relativt lav indkomst, ikke nødvendigvis er fattige i ordets gængse betydning. Det forklares også indledningsvist i kapitlet, at fattigdom er et sammensat problem, og senere, at en væsentlig andel af dem, der er i lavindkomstgrupperne det ene år, er ude af grupperne det næste. Kapitlets terminologi indebærer imidlertid, at de personer, der i et givet år har relativt lave indkomster, ret konsekvent betegnes som fattige. Flere forslag, som Formandskabet tidligere har lagt frem, ville så formentlig – hvis terminologien tages helt bogstaveligt – have øget fattigdommen i Danmark. Det kræver alene, at medianindkomsten øges mere end de lave indkomster.

Introduktionsydelse

Formandskabet foreslår at afskaffe introduktionsydelsen. Introduktionsydelsen er på samme niveau som i Sverige eller lidt over, når det gælder fx børnefamilier, men lavere for enlige, *jf. Velfærdskommissionen 2005*. Introduktionsydelsen er på samme niveau som starthjælpen, der ikke foreslås ændret.

Afskaffelse af introduktionsydelsen ville indebære, at danskere, der vender hjem fra udlandet og er berettiget til starthjælp, får en lavere ydelse end indvandrere, som deltager i introduktionsprogrammet. Indvandrere ville desuden opleve et fald i ydelsen efter introduktionsprogrammet, hvor de bliver berettiget til starthjælp.

Introduktionsydelsen er også på niveau med SU'en. Forslaget vil derfor mindske tilskyndelsen til at søge uddannelse for nytilkomne indvandrere.

I argumentationen for at afskaffe introduktionsydelsen nævnes, at indvandrere og flygtninge har meget vanskeligt ved at opnå beskæftigelse og reagere på økono-

miske incitament. Der fremlægges ikke dokumentation eller analyser, der direkte begrundet synspunktet. Det nærmeste er en verbal kritik af en analyse, som er offentliggjort af integrationsministeriet.

Denne analyse, som efterfølgende er genberegnet, viser bl.a., at godt 20 pct. af introduktionsydelsesmodtagerne er blevet selvforsørgende (beskæftigelse, SU eller ingen ydelse) efter 1 års ophold og godt 40 pct. er blevet selvforsørgende ved introduktionsperiodens udløb.

En større andel ser samtidig ud til at blive selvforsørgende under introduktionsydelse på starthjælpsniveau sammenlignet med introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau (andelen er ca. 1,5-1,75 gange så høj efter 1 år).

Hvis man korrigerer for, at sammensætningen af modtagere kan være forskellig med hensyn til oprindelsesland, opholdsgrundlag mv., kan de fundne effekter blive såvel større som mindre end nævnt.

Som følge af kontanthjælpsloftet reduceres forskellen mellem introduktionsydelse og kontanthjælp væsentligt efter 6 måneders ledighed specielt for samlevende og gifte. Modtagere af introduktionsydelse på starthjælpsniveau bliver således sjældent omfattet af kontanthjælpsloftet.

Kontanthjælpsloftet

Rapporten indeholder nogle betragtninger om virkningen af kontanthjælpsloftet. Formandskabet vurderer, at det er tvivlsomt om loftet har betydet, at flere kommer i beskæftigelse. Der er ikke foretaget analyser af spørgsmålet.

Der henvises til en SFI-undersøgelse "Loft over ydelser" af Graversen og Tinggård (2005). Undersøgelsen peger på, at der ikke er kommet flere i arbejde blandt dem, der er berørt af loftet sammenlignet med dem, der ikke er berørt af loftet, men der er forbehold, som ikke er nævnt i rådsrapporten:

- Undersøgelsen er gennemført 9-10 måneder efter reformen, hvor den muligvis ikke var slået fuldt igennem. SFI peger også på, at der i en række kommuner synes at have været problemer med at informere kontanthjælpsmodtagere om loftet.
- Undersøgelsen ser bort fra den beskæftigelsesvirkning, som knytter sig til, at nogle kommer i beskæftigelse før de omfattes af loftet, og andre helt undgår at havne i kontanthjælpssystemet på grund af udsigten til en lavere ydelse.

Formandskabet har i vurderingen af kontanthjælpsloftet ikke inddraget resultaterne fra Beskæftigelsesministeriets kulegravning af kontanthjælpsområdet, som bl.a. indeholder en analyse af afgangssandsynligheden fra kontanthjælp frem til 2004.

Kulegravningen peger bl.a. på, at der i 2004 – hvor kontanthjælpsloftet blev indført – er en stigning i afgang fra kontanthjælp for gifte og samlevende efter et halvt år, hvor loftet træder i kraft. Det er ikke et mønster, der genfindes i 2002. Forskellen er statistisk signifikant.

Der er samtidig tendens til en højere afgangssandsynlighed i perioden efter loftet har fået virkning, som dog ikke er statistisk signifikant i hele perioden.

Endelig viser kulegravningen, at der for enlige kontanthjælpsmodtagere ikke er en synlig ændring i afgangssandsynligheden efter et halvt år, når oplysningerne for 2004 sammenlignes med 2002. Enlige får kun i meget begrænset omfang reduceret ydelser som følge af loftet.

Danmarks Nationalbank

Udviklingen i 2006 afspejler en usædvanlig stærk efterspørgsel i den danske økonomi. I 2007 fortsætter efterspørgselsvæksten, men BNP væksten falder ifølge prognosen til ca. 2 pct., således at resten af efterspørgslen dækkes af nettoimport. Dette peger på, at dansk økonomi befinder sig på kapacitetsgrænsen. Der forventes da også øget lønstigning.

Hvis efterspørgslen efter danske varer stiger mere end produktiviteten, vokser presset på arbejdsmarkedet, såfremt arbejdsudbuddet ikke øges. Et sådant udbud kan næppe i større omfang opnås indenlandsk, og i hvilket omfang en tilstrækkelig tilgang fra udlandet kan opnås er vanskeligt at bedømme.

Det anføres på linje med Nationalbanken, at selv om økonomien er blevet mere tilpasningsdygtig, er risikoen for overophedning betydelig. En overophedning der – som anført – resulterer i markant højere lønstigninger, og derved fører til en længere periode med lav vækst. Nationalbanken har på denne baggrund anbefalet en begrænsning af efterspørgslen. Rådet anbefaler også en finanspolitisk stramning.

Dansk Arbejdsgiverforening

Dansk økonomi er inde i et kolossalt opsving – med historisk lav ledighed og høj beskæftigelse. Det er glædeligt for det danske samfund og – som Dansk Arbejdsgiverforening ser det – en unik chance for at få de sidste ledige hænder i arbejde.

Men der er overhængende risiko for, at de gode tider snart er slut. Formandskabet vurderer, at væksten i det danske samfund bliver halveret frem mod 2009. Mangel på arbejdskraft er den største hæmsko for væksten, som Formandskabet også peger på.

Virksomheder i alle brancher og i alle dele af landet mangler ansatte og må sige nej til nye opgaver. Og der er mangel på alle typer af kompetencer – det eneste krav, virksomhederne har, er motiverede medarbejdere.

De gode konjunkturer har indtil videre kun i begrænset omfang givet sig udslag i højere lønninger. Den danske omkostningsudvikling har ligget på ca. 3 pct. årligt i indeværende overenskomstperiode og er dermed lavere end i forrige overenskomstperiode. Trods høje energipriser er reallønnen i samme periode steget med næsten samme hastighed som tidligere.

Skøn fra blandt andet EU-kommissionen og OECD peger på stigninger i de udenlandske lønninger på omkring 3 pct. i de kommende år. Det er afgørende, at lønstigningerne i Danmark ligger på et niveau, så den nuværende danske konkurrenceevne opretholdes i forhold til udlandet.

Dansk Arbejdsgiverforening er enig med Formandskabet i, at der er brug for politiske tiltag, der øger arbejdsudbudet, her og nu. Udenlandsk arbejdskraft er et vigtigt bidrag til at afhjælpe virksomhedernes behov. I den forbindelse er der desværre stadig for mange barrierer i den nye Green Card-ordning.

Det er efter Dansk Arbejdsgiverforenings mening også på høje tid at se dagpengesystemet efter i sømmene igen – blandt andet hvad angår ydelsesperiode og dækningsgrad. Dansk Arbejdsgiverforening ser derfor frem til næste rapport fra Formandskabet, som netop tager denne problemstilling op.

Ifølge Formandskabet skal det kunne betale sig at arbejde. Det er Dansk Arbejdsgiverforening enig i. Det undrer derfor, at Formandskabet foreslår at afskaffe introduktionsydelsen for flygtninge og erstatte denne med kontanthjælp. Uden nærmere analyse vurderer Formandskabet, at flygtninge ikke kan påvirkes af økonomiske incitamentter til at tage et job. Dansk Arbejdsgiverforening synes, det

er problematisk, at personer, hvis eneste reelle problem er, at de er kommet til Danmark som flygtning, per automatik rubriceres som 'uarbejdsdygtige'.

Analyser fra Dansk Arbejdsgiverforening viser, at nytilkomne flygtninge hurtigere får tilknytning til arbejdsmarkedet end for bare få år siden. Eksempelvis var kun 3 pct. af de irakiske flygtninge, som havde været i Danmark under 3 år, i job i 1999. Her seks år senere er det knap hver tredje irakiske flygtning, som har været under tre år i Danmark, og som har et arbejde. Samme positive tendens ses også for personer fra Somalia, Iran, Afghanistan osv. Netop i denne periode er introduktionsydelsen indført, ligesom der er sket andre ændringer i integrationspolitikken.

Dansk Arbejdsgiverforening er enig med Formandskabet i, at de sociale kapitler i overenskomsterne åbner en god mulighed for integration af de svageste grupper i det danske samfund. Arbejdsmarkedets parter kan også blive bedre til at udnytte de muligheder, der er inden for overenskomsterne til at aflønne efter kvalifikationer og derigennem få flere i arbejde. Men det er en nødvendig forudsætning, at det kan betale sig at tage en uddannelse og at arbejde.

Formandskabet viser endnu engang, at uddannelse er det bedste værn mod lav indkomst og lav tilknytning til arbejdsmarkedet. Her er det en særlig udfordring at øge uddannelsesomfanget blandt indvandrere og ikke mindst deres børn, der - til trods for - at de er født i Danmark klarer sig dårligere i folkeskolen, end deres forældre gjorde det.

Vismandsrapporten indeholder nogle grundige og relevante analyser af de fremtidige udfordringer for dansk økonomi. Ud fra disse analyser kan det desværre konstateres, at velfærdsreformen fra i sommer kun løser halvdelen af de udfordringer, som vi står overfor som følge af befolkningsudviklingen. Og desværre øger reformen ikke arbejdsudbudet her og nu, som er så afgørende for de kommende års vækst i dansk økonomi.

Landsorganisationen i Danmark

LO er ikke fuldstændigt enig med formandskabets vurdering af den nuværende økonomiske situation, hvor risikoen for overophedning overvurderes. LO finder f.eks., at der i konjunkturvurderingen regnes med en for høj vækst i år i det private forbrug. Denne vurdering understøttes af de seneste tal for nationalregnskabet i 3. kvartal, der netop er offentliggjort af Danmarks Statistik.

De seneste tal for den økonomiske udvikling betyder samtidig, at formandskabets anbefaling af en finanspolitisk stramning ikke er hensigtsmæssig.

I 2007 og 2008 forventes der en ledighed på mellem 115.000 og 120.000 personer. Det er LO's vurdering, at ledigheden både kan og skal længere ned. Vi forventer således, at ledigheden vil nå ned på godt 100.000 personer.

Det vil efter LO's mening være muligt at sikre en lav ledighed samtidig med at lønstigningerne ikke løber løbsk. Fagbevægelsen i Danmark går efter en høj beskæftigelse og en god reallønsudvikling. Den strategi styrkes af, at den aktive arbejdsmarkedspolitik, østaftalen og globaliseringen sikrer en stor fleksibilitet og tilpasningsevne på det danske arbejdsmarked. De seneste tal for lønudviklingen i den private sektor viste da også fortsat moderate lønstigninger.

Der er i Danmark i disse år tale om en ny situation i forhold til løndannelsen. Formandskabet bør i højere grad lade disse nye forhold indgå i vurderingen af lønstigningerne, frem for primært at bygge vurderingerne på historiske erfaringer.

Formandskabets forslag til en skattereform, hvor der flyttes skat fra arbejde til ejendomme, ligger helt på linie med LO's holdning. Det må dog opfattes som et langsigtet mål, politisk har forslaget ingen chance på kort sigt.

LO er glad for, at formandskabet har taget fattigdom op til drøftelse. LO finder, at den stigende ulighed er en af de største udfordringer, som det danske samfund står overfor, og vil derfor i 2007 udarbejde en hvidbog om ulighed.

Analyserne dækker over en lang række interessante problemstillinger omkring fattigdom, og diskussionerne er velafbalancerede og velargumenterede.

I politikforslagene gøres der forholdsvis meget ud af den tidlige indsats, det er nødvendig for at sikre alle unge en mulighed for at gennemføre en uddannelse. De foreslåede initiativer ligger på linie med LO's holdninger på dette område, og vil ganske givet medvirke til at sikre, at en større andel af en ungdomsårgang vil kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

Formandskabet skriver, at "Nogle af de fattige har så ringe kvalifikationer eller så dårligt helbred, at økonomiske incitamenter ikke har betydning for deres chancer på arbejdsmarkedet. En nedsættelse af ydelsen for de grupper, der ikke har mulighed for at reagere på økonomiske incitamenter, vil derfor alene betyde en indkomstnedgang". Dette udsagn kan LO tilslutte sig 100 pct.

I diskussionen omkring introduktionsydelsen anbefales det, at denne afskaffes for flygtninge, fordi de har ringe sprogkundskaber og manglende kvalifikationer. Denne argumentation kan også gøres gældende, når det drejer sig om indvandrere generelt. Starthjælpen bør derfor afskaffes for indvandrere.

På trods af, at loftet over kontanthjælpen ikke giver anledning til en højere beskæftigelse for de berørte personer, og derfor alene skaber mere fattigdom nævnes kontanthjælpsloftet ikke i politikforslagene. De nye analyser bør give anledning til en revurdering af loftet over kontanthjælp.

Vismændene anbefaler tilskud til ansættelser under de sociale kapitler i overenskomsterne. Men der findes allerede i dag en bred vifte af muligheder for tilskud til ansættelse af personer på kanten af arbejdsmarkedet i de sociale kapitler. I den nuværende konjunktursituation er det vigtigere at få så mange som muligt i arbejdsstyrken og videre til ordinære job.

Der anbefales i rapporten også en indslusningsløn i overenskomsterne, specielt med hensyn til integrationen af nyindkomne indvandrere. Det er helt forfejlet. Hovedproblemet er ikke at lønnen er for høj, men derimod at mange indvandrere slet ikke er i arbejdsstyrken.

Dansk Metal

Dansk Metal deler vismændenes positive beskrivelser af dansk økonomi, som gives i kapitel I ”Konjunkturvurdering”. Metal er dog ikke så bekymret for, at økonomien vil blive overophedet, som vismændene giver udtryk for.

I kapitlet nævnes presset på det danske arbejdsmarked. Dansk Metal mener, at dette især skal fjernes ved en langt stærkere uddannelsesindsats for unge og voksne fra virksomhederne og samfundets side. Derudover er en forbedret indsats for integration af indvandrere i stigende grad vigtigt.

Dansk Metal vil kvittere for vismændenes opfordring til en omlægning af skatterne fra skat på mobile aktiver til skat på immobile aktiver. Metal deler synspunktet om, at en omlægning skal sikre et større arbejdsudbud samt sikre de offentlige finanser. Ikke mindst i en tid med stigende globalisering bliver det vigtigt at sikre en omlægning af skatterne.

Metal opfordrer til, at der snarest nedsættes en kommission, der kan se på, hvordan en fornuftig skatteomlægning kan gennemføres under hensyntagen til at sikre fordeling og finansiering af velfærden.

I kapitel II ”Fattigdom i Danmark” sætter vismændene fokus på et vigtigt område.

Metal mener i lighed med vismændene, at en tidlig indsats i daginstitutionerne, uddannelse og beskæftigelse er de vigtigste kilder til at bryde den negative sociale arv og dermed forhindre folk i at ende i fattigdom.

Derudover deler Metal vismændenes synspunkt om, at økonomiske incitamenter ikke kan stå alene over for visse svage grupper i samfundet, hvis fattigdom skal forhindres.

Vismændene foreslår en indslusningsløn målrettet nyankomne indvandrere og langvarige modtagere af offentlige ydelser fastsat i overenskomsterne. Metal tager afstand fra dette forslag, da det griber ind i aftaleretten. Der er allerede i dag de nødvendige redskaber til at sikre en gradvis indslusning på arbejdsmarkedet.

Dansk Industri

Dansk og international økonomi

DI kan tilslutte sig Vismændenes syn på dansk og international økonomi.

Væksten i udlandet er aftaget lidt, men udgangspunktet var også en meget høj international vækst i første halvdel af 2006.

Væksten i efterspørgslen i Danmark er fortsat meget høj, men en stadig større del af efterspørgslen tilfredsstilles via import, idet der ikke er produktionskapacitet til at efterkomme efterspørgslen. Manglen på arbejdskraft vil føre til en mere behersket vækst.

Mangel på arbejdskraft giver naturligvis en risiko for overophedning af økonomien.

DI deler imidlertid ikke Vismændenes syn om, at en stærkt tiltagende lønstigningstakt er uundgåelig. Og indtil videre har den slags forudsigelser vist sig at være forkerte. Lønstigningstakten har indtil videre været helt stabil.

Som påpeget af Vismændene vil en høj lønstigningstakt føre til en længere periode med lav vækst og stigende ledighed. Dette er medarbejderne og ledelsen ude på virksomhederne helt opmærksomme på. Det samme er arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationerne. DI har en stærk tro på, at arbejdsmarkedets parter nok

skal nå et fornuftigt resultat ved forårets overenskomstforhandlinger og efterfølgende lokale lønforhandlinger, som ikke truer de fremtidige vækstmuligheder for dansk økonomi.

DI vil dog gerne påpege, at det ikke nødvendigvis er hjælpsomt, når et større hylekor af eksperter igen og igen påpeger, at det er dømt til at gå galt ved forårets forhandlinger.

Vismændene foreslår en sænkning af marginalskatterne og en forhøjelse af ejendomsværdiskatten. DI mener, at en sænkning af de alt for høje marginalskatter er helt nødvendig og meget påtrængende. Men DI mener også, at skattestoppet er et godt instrument til at sikre udgiftsdisciplin i den offentlige sektor og kan derfor ikke støtte et brud på skattestoppet. Vismændene anfører selv, at skattestoppet har ført til øget udgiftsdisciplin. Og ifølge Vismændene må også en isoleret lempe af marginalskatten anses for at have en gavnlig effekt.

Vismændene foreslår, lige som i tidligere rapporter, at der indføres omsættelige kommunale udgiftstilladelser, som skal disciplinere kommunernes udgifter. DI finder Vismændenes tanker interessante. Og der er helt åbenlyst et behov for at sikre, at vi ikke fortsat skal opleve, at kommunernes udgifter stiger langt mere end aftalt med regeringen. Vi må have et system med troværdige sanktioner, idet det er helt afgørende for en fornuftig økonomisk udvikling, at der er styr på væksten i de offentlige udgifter.

Fattigdom i Danmark

DI kan tilslutte sig, at den bedste beskyttelse mod fattigdom opnås ved at give børn og unge de bedst mulige sociale og faglige forudsætninger. Dette vil styrke deres motivation for såvel fortsat uddannelse som deltagelse på arbejdsmarkedet. I lighed med Vismændene finder vi dog, at det er vigtigt, at der sker en systematisk evaluering af effekten af de tilbud, der anvendes i dag.

Aktiv deltagelse på arbejdsmarkedet er den bedste sikring mod fattigdom. Vismændenes betragtning om, at det er vigtigt at skabe gode muligheder for at komme i beskæftigelse for personer, der er udsatte, kan DI derfor tilslutte sig.

DI er enig med Vismændene, når det påpeger, at de offentlige ydelser i udgangspunktet bør fastsættes således, at der er et økonomisk incitament til at være selvforsørgende frem for at være på overførselsindkomst. Det er afgørende, at flest muligt tilskyndes til at være aktive på arbejdsmarkedet, da det er en vigtig forudsætning for at finansiere fremtidens velfærdssamfund.

DI deler Vismændenes tanker om, at lønningerne skal afspejle kvalifikationer, og at der skal være gode muligheder for at personer med begrænsede kvalifikationer kan finde beskæftigelse på det danske arbejdsmarked. DI er af den opfattelse, at det kan nås ved at udnytte de eksisterende rammer i overenskomsten.

Håndværksrådet

Konjunkturvurdering

Dansk økonomi står selvsagt overfor nogle udfordringer på arbejdsmarkedet. Håndværksrådets analyser viser, at de små og mellemstore virksomheder her og nu kunne ansætte 80.000 nye medarbejdere, hvis der var tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft. Hver 4. af de små og mellemstore virksomheder arbejder derfor på at tiltrække udenlandsk arbejdskraft.

I byggeriet er ordrebøgerne fyldt op. Udover ansatte er der også stor mangel på materialer. Lange leveringstider og kraftigt stigende priser skader sektoren. Importen stiger ikke tilstrækkeligt, da indviklede regelsæt umuliggør gennemsigthed på markedet. Håndværksrådet har derfor opfordret regeringen til at oprette en import-hotline, hvor byggevirksomhederne kan søge hjælp til at overskue lovgivningen. På længere sigt må målet være at få standardiseret reglerne, så byggematerialer kan passere frit over grænserne.

Trods mangel på både ansatte og byggematerialer vokser produktionen i byggeriet med rekordfart. Byggeriet har gennem det seneste år bevist, at branchen er nytænkende og god til at skaffe flere ansatte trods flaskehalse. Beskæftigelsen er det seneste år øget med 17.000 personer – heraf halvdelen fra udlandet – og Håndværksrådet ser ingen grund til, at importen af arbejdskraft skulle stoppe, så længe de danske konjunkturer er så gode, som de er i øjeblikket. Det er derfor rådets vurdering, at vi kan komme til at se højere boliginvesteringer end det, som formandskabet lægger op til i prognosen.

Kun ca. 1.500 af de udenlandske håndværkere kommer fra de nye EU-lande. Så nok er det blevet lettere at hente østeuropæiske arbejdere til landet, men Østaf-talen er en unødvendig administrativ byrde, der gør, at virksomhederne ikke søger arbejdskraft i disse lande. Vi skal derfor have udfaset Østaf-talen så hurtigt som muligt, så der ikke er forskel på at hente arbejdskraft i Polen og i Tyskland.

Håndværksrådets analyser viser, at 40 procent af SMV'erne ser maskininvesteringer som et svar på problemerne med at skaffe arbejdskraft. Fortsætter presset på arbejdsmarkedet vil virksomhederne i stigende grad øge deres investeringer.

Rådet vurderer derfor, at formandskabets prognose for erhvervsinvesteringerne er undervurderet.

Håndværksrådet deler formandskabets bekymring over, at den aktuelle finanspolitik bidrager til at øge væksten. Formandskabets forslag til opstramninger gennem skatteomlægninger er teoretisk set en interessant debat, men da skattestoppet realpolitisk udelukker alle opstramninger gennem skatteomlægninger, hjælper disse forslag os ikke i den aktuelle situation.

Håndværksrådet kvitterer for beregningerne af, hvilke finanspolitiske instrumenter der har størst effekt. Mht. de offentlige investeringer påpeger rådet, at da vi allerede har et investeringsefterslæb på et tocifret milliardbeløb i den offentlige sektor, bør det ikke anbefales at skære i investeringerne.

Effektivisering af den offentlige sektor er vejen frem. Private virksomheder er mere effektive, bedre til at anvende teknologi, mere innovative og har et lavere sygefravær. Derfor bør private virksomheder løse langt flere af det offentliges ydelser, end de gør i dag. Potentialet er – som formandskabet selv beregnede det i foråret 2004 – på omkring 2 mia. kr. om år.

Håndværksrådet håber derfor, at regeringens kvalitetsreform vil være med til at skabe mere opmærksomhed om de gevinster, som både samfundet og den enkelte borger kan få af at skabe større konkurrence om de offentlige opgaver.

Formandskabets beregninger viser, at velfærdsreformen kun løser halvdelen af den langsigtede udfordring. Håndværksrådet kunne have ønsket, at reformen havde medført en udfasning af efterlønnen, samt at hele reformen var trådt i kraft noget hurtigere. Der er lang tid til 2019, når problemerne allerede tårner sig op nu.

Fattigdom i Danmark

Vi har i dag et samfund, hvor fattigdom i international målestok er meget begrænset. Det skal vi være glade for. Blandt dem, vi i Danmark anser som dårligt stillede, er det velkendt, at der er mange nydanskere og ufaglærte. Men som formandskabets analyser viser, er der også en stor gruppe dårligt stillede blandt de selvstændige erhvervsdrivende. Tal fra Danmarks Statistik viser, at ca. 20.000 selvstændige uden ansatte har under 150.000 kr. i årlig disponibel familieindkomst.

En af årsagerne, til at gruppen af dårligt stillede selvstændige er så stor, er, at en række personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet, forsøger sig som selvstændige. Hvis denne gruppe skal være mindre i fremtiden, så skal løs-

ningen nok først og fremmest findes ved, at de får andre og bedre muligheder i skole- og uddannelsesårene.

Men bredt for gruppen af selvstændige gælder det, at de skal have rimelige vilkår, mens de driver virksomhed. Det bliver især for de dårligst stillede selvstændige et økonomisk problem, at deres virksomheder ikke kan fradrage sygdoms- og arbejdsskadeforsikringer til den selvstændige selv. Dem skal de købe af deres beskattede personlige indkomst, som for de dårligst stilledes vedkommende ikke er særlig stor. Det må der kunne laves om på.

Håndværksrådet bakker fuldt op om regeringens målsætning om, at 95 procent af alle unge skal have en ungdomsuddannelse, men den kræver forandringer – allerede i folkeskolen. Og det kræver, at uddannelserne efterfølgende tager udgangspunkt i, at eleverne er forskellige. Her er fx den nye mesterlæreuddannelse et godt instrument, fordi den har givet erhvervsuddannelserne en praktisk indgang – uden at lukke den boglige. I det hele taget skal der satses mere på erhvervsuddannelser. Både for at flere får en uddannelse og for at løse de store udfordringer, vi har med mangel på arbejdskraft.

Landbrugsraadet

Konjunkturvurdering

Diskussionsoplægget tegner et billede af dansk økonomi i højkonjunktur, som er tæt på overophedning. Oplægget peger på flere forhold som kan vende den positive udvikling dansk økonomi har været inden i de seneste år. Den akutte mangel på arbejdskraft ser ud til kun at blive forstærket i prognoseperioden 2006-2009. Landbrugsraadet ser med stor bekymring på den manglende arbejdskraft og et deraf forøget lønpres, der i særlig grad er med til at forringe de eksportorienterede erhvervs konkurrenceevne.

Diskussionsoplægget hæfter sig meget ved de negative følger af et øget lønpres i lyset af det pressede arbejdsmarked. Der forudsiges en pludselig stigning i lønstigningstakten fra under 3,5 pct. det seneste år til 4,5 pct. i 2007 og 2008. Landbrugsraadet finder det meget problematisk med sådanne ”facitlister” til de kommende overenskomstforhandlinger.

Det er påfaldende, at de fleste økonomiske prognoser (inklusive DØRs) nu igen flere år har forudsagt stigende lønninger. Alle forudsigelser er blevet gjort til skamme af den reelle lønudvikling. Der gives ingen forklaringer i rapporten på, hvorfor denne tendens til moderat lønudvikling pludselig skulle ophøre. Der er mange forhold som taler for en mere moderat lønudvikling. Boomet i bygge- og

anlægssektoren er ved at aftage, samtidigt med at det for alvor er gået op for virksomhederne, at mangel på arbejdskraft kan løses ved udlicitering/udflytning til andre lande eller ved at anvende udenlandsk arbejdskraft.

Det bør fremhæves, at den moderate lønstigningstakt kan skyldes, at realløns-væksten gennem de seneste år historisk set har været meget høj på grund af skat-testop/skattelettelser kombineret med lav inflation. Inflationen kan blive endnu lavere, som følge af faldende importpriser, hvis rapportens antagelser om USA's økonomi holder stik, hvilket bl.a. vil betyde fortsat faldende dollar. Effekten kan ses på det private forbrug, som måske nok er påvirket af store friværdier i visse dele af landet, men bestemt også af højere realindkomst og sikkerhed i jobbet. Diskussionsoplægget synes helt at være blind overfor effekter af den førte skattepolitik. Oplægget mangler desværre overvejelser om de positive effekter af en fortsat moderat lønudvikling.

Det vil være meget ulykkeligt for dansk økonomi hvis prognoser som denne ender med at være selvpfyldende profetier, hvor lønstigningerne bliver talt højere op.

Den aktuelle økonomiske situation

Diskussionsoplægget tegner et relativt pessimistisk billede af de politiske muligheder for at foretage en finanspolitisk stramning, når skattestoppet og en stigning i velfærdsydelse ikke kan ændres. Det kan være problematisk, hvis ikke økonomien af sig selv bliver afkølet, af stød fra omverdenens markeder. I det lys kan forslaget om en skatteomlægning virke fornuftig, hvor en sænkning af marginalskatten/topskatten finansieres ved en øget ejendomsværdiskat, så forbrugsefter-spørgslen dermed sænkes.

Men man skal være meget forsigtig med at røre ved skattestoppet. Skattestoppet har været med til at øge realværdien af indkomsten til privatforbrug. Den dermed skabte tillid til udviklingen i den disponible indkomst, må ikke sættes over styr. Vi støtter derfor regeringens nuværende skattestop.

Landbrugsraadet mener, dog at der på længere sigt er behov for en omlægning af det nuværende skattesystem, så marginals-katten på arbejdskraft sænkes for især den store mellemindkomstgruppe. I dag betaler mange borgere med helt almindelige faglærte jobs topskat.

Forslaget om lavere marginals-kat, bør gennemføres ved at flytte indtægtsgrænsen for hvornår der betales topskat. Ved at rykke grænsen for betaling af topskat samt fjernelse af mellemskatten vil en meget stor del af lønmodtagerne opleve et fald i marginals-katten på hele 21 procentpoint. Af gode grunde er der stor fokus på

marginalskattens betydning for arbejdsudbuddet. Det er helt relevant, også for at begrænse omfanget af sort arbejde.

Men der må også tænkes på bunden i indtjeningsskalaen, hvis et lønpres skal undgås og hvis der skal gives et incitament til at vælge beskæftigelse frem for offentlig forsørgelse. Derfor er overvejelser om et øget beskæftigelsesfradrag helt nødvendige. Det er i høj grad vigtigt, at øge incitamentet i den lavtlønnede del af arbejdsstyrken. For en stor del af dem uden job i dag vil incitamenterne til deltagelse på arbejdsmarked blive forøget med et større jobfradrag.

Kommunernes økonomi spiller en stor rolle i den offentlige økonomi. Det har ikke været muligt for regeringen, at holde de offentlige udgifter på det niveau regeringen ønskede. Landbrugsraadet hilser derfor diskussionsoplæggets forslag om indførelse af omsættelige kommunale udgiftsrettigheder velkomment. Forslaget virker som et godt og effektivt instrument der giver den fornødne sikkerhed for den samlede udgiftspolitik i den offentlige økonomi, samtidig med at det kommunale selvstyre bevares.

Fattigdom i Danmark

Den relativt lave fattigdom i Danmark er med til at fastholde sammenhængskraften i det danske samfund, som er et vigtigt fundament for Danmark i en stadig stigende globaliseret verden. Forebyggelse af fattigdom er derfor særdeles vigtig. Vi er helt enige, med diskussionsoplægget i, at en tidlig indsats i grundskolen er et af de vigtigste steder at forebygge. Vi er derfor godt tilfreds med, at netop en forbedring heraf er højt prioriteret i regeringens globaliseringsstrategi.

Diskussionsoplægget peger på at der næsten ingen fattigdom er blandt fuldtidsbeskæftigede. For den del af befolkningen der ikke er syge eller på anden måde fysisk eller psykisk forhindret i at kunne arbejde er arbejdsmarkedet vejen frem.

Landbrugsraadet støtter forslaget om at øge beskæftigelsesfradraget for at øge det økonomiske incitament til at deltage på arbejdsmarkedet. Ligeledes ses det som meget positivt mht. muligheden for at give løntilskud til ansættelse af kontanthjælpsmodtagerere. Den store gruppe af personer uden for arbejdsmarkedet, i en tid med højkonjunktur og mangel på arbejdskraft illustrerer, at der er behov for en ekstraordinær indsats hvis disse personer skal opnå tilknytning til arbejdsmarkedet på længere sigt. Statistikkerne viser, at selv i en højkonjunktur, strækker disse personers kvalifikationer sig ikke til en deltagelse på arbejdsmarkedet på almindelige vilkår.

Erhvervsorganisationen HTSI

Formandskabets konjunkturvurdering og prognose deles i vid udstrækning af HTSI. Dansk økonomi ser ud til at være på vej mod en blød landing. Dog er HTSI's forventninger på en række punkter mere optimistiske end formandskabets.

HTSI er af den opfattelse, at formandskabet overvurderer lønpresset i 2007 og 2008. Den nyere tids erfaringer viser, at den høje efterspørgsel på arbejdskraft ikke umiddelbart slår over i øget lønpres. Dette skyldes dels en øget frygt for, at jobbene i visse sektorer i så fald vil blive flyttet til lande med lavere arbejdsomkostninger, dels at udenlandsk arbejdskraft fra især Østeuropa, står klar til at overtage jobbene.

HTSI forventer på den baggrund at presset på konkurrenceevnen bliver af mindre omfang end formandskabet forventer. HTSI har blandt andet derfor også større forventninger til eksportvæksten i 2007.

	2006		2007	
	HTSI	DØR	HTSI	DØR
BNP	3,6	3,3	2,5	2,1
Import	17,2	16,4	6	6,2
Eksport	13	11,9	7	4,6
Privatforbrug	4,9	4,5	3	3,1
Off. Forbrug	0,9	0,7	1,5	1,3
Ledighed	124	125	105	114
Inflation	1,9	2,3	1,8	1,8
Bet. Bal.	35,2	40	37	28

Formandskabets bekymring for den lempelige finanspolitik deles af HTSI. Det er u hensigtsmæssigt, at regeringen og folketing i den nuværende konjunktursituation vælger at øge udgifterne i den offentlige sektor. Det gælder blandt øgede velfærdsudgifter, samt nybyggeri og renovering indenfor den almenyttige sektor. Den offentlige sektor, herunder kommunerne i særdeleshed, bør på være tilbageholdende med nye initiativer, som øger efterspørgslen efter arbejdskraft.

Vor samlede vurdering er, at der ikke er behov for en akut finanspolitisk stramning – snare en tilbageholdenhed når det gælder nye offentlige udgifter.

Af hensyn til det fremtidige arbejdsudbud er vi enige i formandskabets anbefalinger af lavere marginalsatser på arbejdsindkomst. Det er afgørende at skattelettelserne bliver udformet på en måde, som sikrer de størst mulige positive ar-

bejdsudbudseffekter. Vi konstaterer derfor med tilfredshed, at formandskabet har fokus rettet mod lettelser i mellem- og topskatten.

Lettelser på disse områder vil samtidig styrke dansk erhvervslivs muligheder for at tiltrække og fastholde højt kvalificerede medarbejdere, som i dag lever på et internationalt arbejdsmarked.

Regeringen bør sikre, at det økonomiske råderum for skattelettelser bliver tilvejebragt uden indførelse af skattestigninger på andre områder. Formandskabets anbefaling af højere ejendomsværdiskat indebærer en stor risiko for at bunden vil gå ud af boligmarkedet. Som formandskabet selv er inde på i rapporten er det tænkeligt, at de i SMEC beregnede kontantprisvirkninger er undervurderede. Et fald i kontantpriserne som følge af højere skatter vil, kombineret med det højere renteniveau, være en giftig cocktail på boligmarkedet.

Endelig har HTSI et principielt forbehold overfor indførelsen af nye skatteskruer – ikke mindst skatteskruer, som fordeler byrden ud fra bopæl og ikke indkomst eller rådighedsbeløb. Senest var det den kommunale udligningsreform, som øgede skattebyrden fordelt efter bopælskommune og ikke efter indkomst eller rådighedsbeløb.

På det kommunale område deler HTSI formandskabets bekymring for de gentagne budgetoverskridelser. Skattestoppet er imidlertid et vigtigt og disciplinerende instrument, som er med til at lægge en dæmper på udgiftsvæksten. Udfordringen i kommunerne er derfor at sikre mere valuta for pengene og fokusere på målretning og kvalitetsudvikling af serviceydelse. Vi ser regeringens kvalitetsreform af den offentlige sektor, som et væsentligt bidrag til denne proces.

Spørgsmålet om målrettede sanktioner med kommuner som bryder de indgåede aftaler med regeringen hænger snævert sammen med udviklingen af nye økonomiske styringsinstrumenter, som hidtil ikke har været tilstrækkelig effektive. Omsættelige udgiftsrettigheder kunne være en metode, som kunne afprøves i praksis.

Fattigdom i Danmark

Formandskabets undersøgelse af fattigdom i Danmark bekræfter væsentligheden i at forebygge fattigdom på et tidligt tidspunkt i borgernes liv. At uddannelse og gode dansk kundskaber er grundlaget for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet bør således præge den fremtidig politiske indsats på området.

Formandskabets undersøgelse fremhæver de økonomiske incitamenters betydning for en række udsatte grupper. Formandskabet konstaterer, at det imidlertid ikke generelt er muligt at fastlægge et objektivt kriterium for, i hvilket omfang en person er i stand til at forsørge sig selv ved beskæftigelse. HTSI mener at udgangspunktet derfor bør være, at mindske samspilsproblemerne, så der i det mindste ikke er forhold, der ligefrem lægger en dæmper på motivationen til at tage en uddannelse eller et arbejde.

Dansk Handel & Service

Konjunkturvurderingen

Det går godt i den danske økonomi. Det er bemærkelsesværdigt, at der trods en længere periode med stærk økonomisk vækst fortsat kan fremvises sunde tal på alle centrale økonomiske balancer: Inflation, betalingsbalance, offentlig budgetsaldo og ledighed.

Alligevel er der i øjeblikket mange, der frygter en forestående overophedning af den danske økonomi. Der er imidlertid ingen tvivl om, at den danske økonomi er blevet væsentlig mere tilpasningsdygtig i de seneste år, og Dansk Handel & Service vil advare mod at drage for hurtige konklusioner.

Dansk Handel & Service er enige i hovedlinjerne i formandskabets vurdering af konjunktursituationen, heriblandt ikke mindst udsigten til en blød landing for det danske opsving. Der er derfor på nuværende tidspunkt ingen grund til at igangsætte nye finanspolitiske stramminger.

Skulle der mod forventning blive behov for, at man fra politisk hold bliver nødsaget til at dæmpe den økonomiske aktivitet, bør det ske via udgiftssiden i de offentlige budgetter. På den baggrund er Dansk Handel & Service enig i det u hensigtsmæssige ved, at finanspolitikken isoleret set vil bidrage med en ikke ubetydelig stigning til den økonomiske aktivitet i 2007.

Dansk Handel & Service kan ikke støtte forslaget om igen at bruge skattesystemet som konjunkturdæmpende instrument. Skattestoppet har haft en positiv disciplinerende effekt i udgiftspolitikken, som er vigtig at fastholde. Der er behov for ændringer i skattesystemet, men det bør ske i form af en egentlig gennemgribende skattereform med henblik på at indrette skattesystemet i forhold til velfærdsmodellen i et langsigtet perspektiv.

Indsatsen mod at sikre et råderum for fortsat vækst i økonomien bør grundlæggende rettes mod en yderligere effektivisering af arbejdsmarkedet. Det er nød-

vendigt at sikre en mere effektiv og konsekvent indsats i såvel arbejdsformidling som kommuner, så disse ændres fra at have en opbevarende til en aktiverende rolle, og til at kontrollere at systemerne fungerer såvel centralt som lokalt, så flere marginalgrupper gøres arbejdsmarkedsparate. Samtidig skal der fokuseres på en øget indsats for at gøre det attraktivt for kvalificeret udenlandsk arbejdskraft at arbejde i Danmark. Regeringen har vedtaget en lang række initiativer på disse områder, men det er nu vigtigt, at der konstant er fokus på, at initiativerne gennemføres og administreres efter intentionerne.

Dansk Handel & Service er enige med Formandskabet i behovet for, at der bliver formuleret nye langsigtede mål for udviklingen i de offentlige finanser og det offentlige forbrug. Set i lyset af, at det efterhånden snarere er reglen end undtagelsen, at væksten i det offentlige - og især det kommunale - forbrug overskrider den planlagte udvikling, er der åbenlyst behov for en mere hensigtsmæssig styring af udgifterne. Det nuværende system er både ufleksibelt for de enkelte kommuner, og det er vanskeligt at sanktionere bevidste budgetoverskridelser.

Der er derfor gode argumenter for at ændre den nuværende aftalemodel mellem kommunerne og regeringen, således at kommunerne i højere grad får incitament til at øge effektiviteten og regeringen en bedre mulighed for at sanktionere kommuner, der bryder indgåede aftaler. Dansk Handel & Service vil henlede opmærksomheden på, at også Velfærdskommissionen har stillet forslag på dette område, der netop fokuserer på incitamenterne til en mere effektiv opgaveløsning.

Fattigdom i Danmark

Formandskabets analyse af fattigdom i Danmark, viser helt som forventet, at omfanget af fattigdom er begrænset. Alligevel er det naturligvis vigtigt, at problemet tages alvorligt, både ud fra et menneskeligt og et samfundsøkonomisk synspunkt.

Dansk Handel & Service er enige i, at opbygningen af faglige og personlige kvalifikationer er et af de vigtigste elementer i forebyggelsen af fattigdom. Det stiller store krav til uddannelsessystemet, hvor der i langt højere grad er behov for en tilpasning mod det enkelte individ gennem differentiering på alle niveauer. Dansk Handel & Service har i forbindelse med arbejdet i Globaliseringsrådet udgivet bogen "De globale muligheder". Her præsenteres en sammenhængende strategi for uddannelsessystemet, hvor bl.a. behovet for større differentiering overalt i uddannelsessystemet – som vi kalder 1:1 uddannelse – er et af fire afgørende principper.

Der er ingen tvivl om, at en ansættelse på det ordinære arbejdsmarked – men på særlige vilkår - for udsatte grupper med ringe kvalifikationer er en effektiv vej til øget selvforsørgelse og integration. Formandskabets forslag om øget brug af løntilskud, indslusningsløn mv. er i den forbindelse rigtige initiativer. Forsøget på en sammenkædning med overenskomsterne på det private arbejdsmarked her blot en måned før de nye forhandlinger sættes i gang, er imidlertid dårlig timing.

Det er imidlertid vigtigt at påpege, at brugen af tilskudsordninger og andre konkrete initiativer ikke i sig selv ikke kræver nye lovgivningsmæssige initiativer. Bl.a. giver den såkaldte trappemodel kommunerne og virksomhederne, de redskaber der skal til. Desværre viser erfaringerne, at sagsbehandlerne i kommunerne er for tilbageholdende med at anvende modellen.

Endelig vil Dansk Handel & Service henlede opmærksomheden på det forhold, at bekæmpelse af den sorte økonomi i sig selv vil reducere fattigdomsproblemet, idet indtægterne vil komme frem i lyset. Det er lidt skuffende, at formandskabet end ikke antyder, at der her er en direkte årsag til, at opgørelsen af den reelle fattigdom i Danmark er meget usikker.

Finansrådet

Finansrådet kan overordnet erklære sig enig i formandskabets vurdering af såvel den danske som den internationale økonomi. Det mest sandsynlige er en blød landing for dansk økonomi. Vi bevæger os dog på en knivsæg og risikomomenter som boligmarked og arbejdsmarked kan overraske negativt.

Formandskabet anfører, at der er en betydelig risiko for overophedning på arbejdsmarkedet. I det lys kan det undre, at der i rapporten ikke er forslag til arbejdsmarkedstiltag, der på kort sigt kan afhjælpe manglen på arbejdskraft. Formandskabet bør til stadighed være den institution, der peger på u hensigtsmæssigheder i dansk økonomi – uanset om forslagene politisk set kan være vanskeligt gennemførlige. Det gør man jo også, når man taler for skatteomlægninger på trods af skattestoppet.

Selvom der er indgået en velfærdsaftale, er den eksisterende efterlønsordning ikke blevet mere rigtig. På trods af et overophedet arbejdsmarked har man fra offentlig side valgt fortsat at subsidiere fritid gennem en ordning, der som Velfærdskommissionen og formandskabet selv har dokumenteret, ikke kan retfærdiggøres i forhold til at sikre de reelt nedslidte en ordentlig mulighed for tilbagetrækning. Det synes oplagt, at justeringerne i efterlønsordningen kunne gennemføres hurtigere, så det ikke blot afhjælp de langsigtede udfordringer i økonomien

– men også de mere kortsigtede. Men selv med et lavere ambitionsniveau kunne man – som formandskabet jo gjorde for et år siden - pege på en afkortning af dagpengeperioden, en udvidet ungeindsats og en opstramning i forhold til administrationen af de eksisterende regler. Det er nu, at man bør lede med lys og lygte efter tiltag, der kan bringe flere i beskæftigelse. Med de nuværende konjunkturer, har der aldrig været bedre mulighed for at få grupper, der tidligere har været placeret yderst på arbejdsmarkedet, i beskæftigelse. Den overordnede ledetråd bør være, at der altid skal være incitamentter til at arbejde.

Finansrådet kan derfor også støtte formandskabets forslag om at sænke marginalbeskatningen på arbejdsindkomst. Principielt bør begrundelsen dog være strukturelt – og ikke konjunkturmæssigt - betinget. Tilskyndelsen til at søge beskæftigelse og tage en uddannelse bør øges, uanset hvor vi befinder os i konjunkturløbet.

I den nuværende konjunktursituation kan man kun bakke om, at en sænkning af marginalsatserne ikke bør øge presset på arbejdsmarkedet yderligere. Det kan dog undre, at formandskabet i deres tilgang til finansieringssiden meget ensidigt fokuserer på beskatningen af boliger, mens andre finansieringsformer omtales som ”ubehagelige”. Lavere offentlige udgifter i form af lavere offentligt forbrug eller en reduceret investeringsaktivitet er mere effektive midler til at kontrollere konjunkturerne, og en del af bivirkningerne ved offentlige besparelser behøver ikke at være utilsigtede. I forbindelse med kommunesammenlægningerne synes det oplagt, at der allerede næste år burde kunne høstes rationaliseringsgevinster. I vores øjne løber man en utilsigtet risiko ved at foreslå en ændring i ejendomsværdibeskatningen på et tidspunkt, hvor boligmarkedet synes skrøbeligt. Særligt i de områder af landet, hvor priserne er steget mest, står førstegangskøberne i en sårbar situation. Skulle der ske justeringer af beskatningen, ville det være mere oplagt i første omgang at fjerne særreglerne for de, der har købt deres bolig før 1/7 1998 og for pensionisterne, da disse grupper er mere robuste som følge af de store værdistigninger. Formandskabet har tidligere vurderet, at en fjernelse af disse uskønne særregler ville give op mod 4 mia. kr. i provenu.

I øvrigt finder Finansrådet det påfaldende, at diskussionen af udviklingen i de offentlige finanser stort set udelukkende føres på indtægtssiden, herunder de u hensigtsmæssige virkninger af skattestoppet. Formandskabet foreslår ganske vist, at der udarbejdes en ny mellemfristet plan for dansk økonomi, der blandt andet skal holde målsætninger for udviklingen i det offentlige forbrug i forhold til BNP. Men egentlige tiltag, der skal sikre en begrænset udvikling i de offentlige udgifter, overvejes ikke. Her havde det fx været oplagt med en opfordring til de sammenlagte kommuner om i større omfang at benytte sig af instrumenter som udlicitering og indbyrdes benchmarking mv. Med det stadigt mere begræn-

sede udbud af arbejdskraft, er det afgørende, at den offentlige sektor ikke unødigt fortrænger privat beskæftigelse og bidrager til øget lønpres.

Også på den lidt længere bane finder Finansrådet det beklageligt, at formandskabet reelt freder diskussionen om stramninger af de offentlige udgifter. Som det fremgår af beregninger i diskussionsoplægget, så har velfærdsaftalen kun løst halvdelen af holdbarhedsproblemet. Forløbet omkring velfærdsreformerne har vist, at man skal være ude i god tid. Hvis ikke vi vil efterlade en regning til de kommende generationer bør diskussionen ikke gemmes væk. Særligt ikke i lyset af de - i vores øjne - noget optimistiske antagelser omkring det fremtidige pres på sundhedsudgifterne, udviklingen i produktiviteten mv., som indgår i beregningerne.

For så vidt angår forslaget om omsættelige udgiftsrettigheder på kommuner, så virker forslaget ikke mindre relevant i forhold til 2004, hvor formandskabet sidst lancerede ideen. Et sådant tiltag vil ikke kun gøre det nemmere at undgå overskridelser af kommunernes samlede ramme, men vil også i lyset af den stigende centralisering – kunne give visse frihedsgrader tilbage til det kommunale selvstyre. Og som nævnt i rapporten vil det fra centralt hold være nemmere at identificere budgetoverskridelser og dermed sanktionere målet.

I formandskabets kapitel om fattigdom er det glædeligt, at andelen af fattige i Danmark for det første er lav, og at andelen har været på et internationalt lavt niveau i de seneste ti år. Når det er sagt, så finder Finansrådet det afgørende, at man kigger på fattigdom i et dynamisk perspektiv, idet mobiliteten er helt afgørende, i forhold til at undgå, at bestemte grupper fastholdes i fattigdom. Men også her ser det fornuftigt ud.

Overordnet bør det tilstræbes at give folk de kvalifikationer, der gør, at de kan komme ind på arbejdsmarkedet. Finansrådet deler formandskabets vurdering af, at økonomiske incitament er ikke virker på alle. Det er dog vigtigt at pointere, at eventuelle tiltag rettet mod bekæmpelse af fattigdom ikke må modvirke økonomiske incitament til at være i beskæftigelse. Derudover er det afgørende, at bekæmpelsen af de meget begrænsede fattigdomsproblemer ikke yderligere komplicerer det danske skattesystem. Særlige fradrag til bestemte befolkningsgrupper afhængig af ægteskabelig status er i den henseende ikke den rigtige vej at gå.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd

Der er grund til at glæde sig over den generelle økonomiske situation med overskud på de forskellige økonomiske balancer og især over, at der er et fortsat fald i ledigheden.

Behov for blød landing og fremtidssikring

Men der er samtidig grund til at være på vagt overfor de farer der lurder fx risiko for overophedning af vores økonomi. Vi er derfor helt enige med formandskabet i, at der skal foretages justeringer der kan give en blød landing af økonomien samtidig med en fremtidssikring og hensyntagen til globaliseringens udfordringer.

Omlægning af skattesystemet nødvendigt

Vi er enige med formandskabet i, at den bedste måde at opnå målet om finanspolitisk holdbarhed er en ophævelse af skatte loftet nu og en omlægning af skattesystemet. Skatten på arbejde skal sættes ned og beskatningen af fast ejendom skal øges. Det er en løsning, der er så snublende nær. En god model kunne være at afskaffe mellemskatten og det kan finansieres med, at beskatningen af fast ejendom følger prisudviklingen. Det kan undre, at Regeringen ikke iværksætter det straks, specielt når det vil påvirke arbejdsudbuddet positivt.

Traditionelle finanspolitiske stramninger er ødelæggende

Vi finder, at alternativet til en omlægning af skattesystemet, som skitseret i oplægget, er skræmmende. Traditionelle finanspolitiske stramninger i form af besparelser i den offentlige sektor vil give negative effekter for vores konkurrenceevne og samfundets sammenhængskraft. Specielt i lyset af, at den offentlige sektor allerede nu kæmper med at fastholde serviceniveauet, som følge af den stramme styring af økonomien og den manglende finansiering af kommunalreformene.

Styring af kommunernes økonomi

Formandskabet præsenterer igen ideen om at styre den kommunale økonomi via køb og salg af udgiftskvoter på en børs. Efter FTF's opfattelse er svaret på kommunernes trængsler ikke udgiftskvoter, da det kan bidrage til en skævvridning af velfærds niveauer. Vi ser i stedet at man tildeler kommunerne en ordentlig økonomisk ramme, der kan bidrage til opretholdelsen af et velfærdsniveau med høj kvalitet for alle borgere.

Fattigdom i Danmark

Først og fremmest vil vi understrege, hvor vigtig vi finder denne problematik. Hvis vi skal bevare vores samfund med dets unikke institutionelle konkurrenceevne og sammenhængskraft skal en væsentlig forebyggende indsats til.

Niveauet af offentlige ydelser

FTF er enig i, at introduktionsydelsen til flygtninge bør afskaffes og erstattes med almindelig kontanthjælp.

Vi synes også det er uheldigt, at den ændring af udlændingeloven, der kommer nu, gør at man kan komme til at være mere end 7 år på starthjælp. Reglen skaffer meget få i arbejde og fastholder flere i fattigdom.

Løn og ansættelse

Midlertidige løntilskud til virksomheder der ansætter personer, der i lang tid har modtaget kontanthjælp er en god idé, når målet med tilskuddet er at bane vejen til varig ordinær beskæftigelse.

FTF er ikke tilhænger af indslusningsløn, men kan tilslutte sig, at der aftales særlige løn- og ansættelsesvilkår, der indebærer reduceret løn i en afgrænset periode, mod at den ansatte deltager i uddannelsesprogrammer der ligger udover hvad nyansatte normalt deltager i. Målet for denne type ansættelser må altid være permanente ordinære ansættelser.

Fattigdomsforebyggelse

Bekæmpelse af fattigdom på lang sigt er yderst vigtig. FTF kan derfor tilslutte sig, at det forebyggende arbejde i daginstitutioner og grundskole styrkes.

På daginstitutionsområdet bør man ikke blot iværksætte evaluering af indsatsen. Der må iværksættes egentlig udvikling og forskning på området. Det vil være naturligt at de miljøer, der opstår omkring de nye professionshøjskoler, involveres i denne forskning.

En god grundskoleuddannelse er nødvendig for senere at kunne fungere på arbejdsmarkedet. Derfor må der sikres ensartet høj kvalitet i de danske grundskoler. Vi tror at en ensartet høj kvalitet bedre vil kunne sikre, at alle forlader skolen med de nødvendige kvalifikationer end isolerede særlige indsatser rettet mod svage grupper.

Deltagelse i samfundets aktiviteter er et mål for integration, men det er også et redskab til at kunne begå sig. Derfor vil det være en god idé, at støtte at børn af mindrebemidlede kan deltage i sport og andre fritidsaktiviteter. Ja, man kunne

overveje om man ikke også skulle støtte fattige voksnes deltagelse i disse aktiviteter.

Beskæftigelsesfradrag

Beskæftigelsesfradrag målrettet til enlige forsørgere vil efter vores opfattelse forvride skattesystem og endog åbne for snyd. Skattesystemet bør indrettes med så ens regler for alle som muligt, så en særlig hjælp til enlige forsørgeres motivation og muligheder for beskæftigelse bør gives via uddannelses-, arbejdsmarkeds- eller sociale ordninger.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AERådet)

Konjunkturvurdering

AERådet deler overordnet set Formandskabets vurdering af den økonomiske udvikling, men er uenig i, at arbejdsstyrkeudviklingen er skuffende. Udviklingen i 2004 og 2005 samt Formandskabets prognose til 2009 giver anledning til en stigning i arbejdsstyrken på ca. 55.000 personer i forhold til et demografisk forløb, der underliggende trækker ca. 5-8.000 personer ud af arbejdsstyrken hvert år.

AERådet stiller sig skeptisk overfor Formandskabets kursændring med hensyn til vurdering af overophedningsrisikoen og anbefaling om, at finanspolitikken som udgangspunkt bør bidrage til at dæmpe den økonomiske aktivitet. Formandskabet fremfører, at risikoen for overophedning er øget, men set i forhold til Formandskabets forrige prognose (forår 2006) er lønstigningstakten i 2006 faktisk nedjusteret med ½ pct.point og kun marginalt opjusteret i de efterfølgende år i forhold til forår-06-prognosen. Samfundet har en klar interesse i, at presset på arbejdsmarkedet fastholdes, fordi det giver plads til, at svage grupper kommer i beskæftigelse. AERådet mener derfor, at man med Formandskabets anbefaling risikerer, at det er finanspolitikken, der giver den hårde landing set i lyset af, at Formandskabet vurderer, at ledigheden vil begynde at stige.

AERådet er enig i, at skattestoppet er en dyr fornøjelse, og at en 2015-plan bør indeholde en ophævelse af skattestoppet. AERådet er endvidere enig i, at det vil være fornuftigt at lave en provenuneutral skatteomlægning med lavere skat på arbejdsindkomst mod øget ejendomsværdibeskatning, og at skattestoppet i så fald må vige. Men AERådet er dog ikke enig i, at skatteomlægning skal bruges som konjunkturinstrument, men skal ses ud fra de strukturelle og fordelingsmæssige virkninger. En kommende skattereform bør indeholde en kulegravning af de uhensigtsmæssigheder, der er opstået siden sidste skattereform og er derfor en bredere og mere omfattende opgave end blot en omlægning mellem to typer af

skat: Indkomstskat og beskatning af jord og fast ejendom. AErådet mener derfor, at en skatteomlægning er en mellemfristet opgave.

AErådet er enig i, at sigtepunktet for det offentlige forbrug i en kommende 2015-plan bør måles i forhold til BNP (velstandsudviklingen), da dette er en mere relevant målvariabel frem for den nuværende realvækstmålsætning.

AErådet mener, at DØRs vurdering af finanspolitikken holdbarhed (baseret på DREAM-modellen) er for pessimistisk. DØR tager ikke højde for, at stigende levetid delvist afspejler en bedre generel helbredstilstand i befolkningen, hvilket vil halvere DØRs vurdering af kravene til finanspolitikken. AErådet er imidlertid enig med DØR i, at der ikke på nuværende tidspunkt er behov for yderligere initiativer til at sikre langsigtet holdbarhed.

Fattigdom

AErådet mener, at det er vigtigt at få belyst gruppen af fattige i Danmark, og bifalder, at Formandskabet undersøger denne gruppe nærmere.

AErådet er enig i Formandskabets anbefaling om især at iværksætte en offentlig indsats overfor de personer, der hænger fast i fattigdom i længere tid. Men AErådet efterlyser samtidig politikforslag fra Formandskabet, der kan hjælpe de allersvageste fattige (f.eks. enlige unge mødre, hjemløse, kriminelle misbrugere).

Fokus i Formandskabets anbefalinger er på traditionelle midler i form af målrettede tilskud og fradrag. Disse kan give nogle uheldige sammensatte effekter for de berørte, hvilket Formandskabet også selv er inde på. En blødere aftrapningsmetode kunne dog findes, hvor målrettede tilskud og beskæftigelsesfradrag ikke modregnes i årets indkomst, men derimod modregnes ud fra en samlet vurdering af de seneste f.eks. fem års indkomst.

AErådet er enige i, at det er vigtigt med en tidlig indsats for at undgå fattigdom i udsatte grupper. Herunder er indsatsen i daginstitutioner vigtig. Det er derfor også afgørende, at der tilføres flere ressourcer til de daginstitutioner med mange ressourcetsvage børn.

AErådet er enige med Formandskabet i, at introduktionsydelsen bør afskaffes, da den blot øger fattigdommen og ikke hjælper de berørte tættere på beskæftigelse. Ud fra samme argument bør starthjælpen også afskaffes. Derudover bør kontanthjælpsloftet også afskaffes. For det første øger loftet tilsyneladende ikke beskæftigelsen i gruppen. For det andet har AErådet vist, at de personer, der rammes af loftet, i høj grad er svage børnefamilier med dårligt helbred. Kontanthjælpsloftet

er derfor, ligesom introduktionsydelsen, blot med til at øge fattigdommen i de berørte grupper og få dem endnu længere væk fra arbejdsmarkedet.